

LATVIJAS SOCIĀLDEMOKRĀTIJAS
TUKUMA APRINĶA KOMITEJA.

VĒSTURISKĀ IZZIŅA

1919.g. janvāris - februāris

PA-10. fonds

No 1904.gada līdz 1909. gadam Latviešu sociāldemokrātiskās strādnieku partijas (LSDSP) (no 1906.g. jūlija - Latvijas sociāldemokrātijas (LSD) Talsu-Tukuma komitejas vadībā darbojās Talsu-Tukuma organizācija¹⁾.

1912.g. beigās - 1913.g. sākumā Saldus un Tukuma apkārtnē pastāvēja sociāldemokrātiski (SD) pulciņi, kuri ietilpa kopējā LSD Saldus-Tukuma organizācijā²⁾, taču šīs organizācijas pastāvēšana bija apšaubāma.

1917. gadā Tukuma apriņķī darbojās SD pulciņš, kuri uzturēja sakarus ar Rīgu³⁾.

1918. gadā darbojās arī atsevišķi pulciņi.

Pamatojoties uz LSD XVI konferences lēmumu (konferences notika Rīgā, 1918.g. maijā) 1918.g. novembrī tika nodibināta LSD Kurzemes koporganizācija (likvidēta 1919.g. janvārī), kura apvienoja LSD pulciņus Kurzemē. Tās I konferencē sakarā ar arestiem Tukuma priekšstāvji nepiedalījās⁴⁾.

---

1) Sk. LSD Talsu-Tukuma komitejas (PA-9.fonds) vēsturisko izziņu.
 2) Хроника истории Коммунистической партии Латвии.-Рига.-1985.-Т.2.-С.109. и Организационная структура коммунистической партии Латвии. 1904.-1941. /И.Апине, А.Пулькис, Л.Спруте и др. - Рига, 1978.-С.74.
 3) LVA, PA-10.f., 1. apr., 2.l., 1.lp.
 4) Latvijas Komunistiskā partija 1918. un 1919. gadā. Dokumenti un materiāli.-Rīgā., 1958.-123. lpp.

Līdz ar latviešu strēlnieku un citu Sarkanās Armijas daļu ienākšanu Tukumā un padomju varas nodibināšanu 1919.g. janvārī tika izveidota LSD Tukuma apriņķa organizācija. 1919.g. 23. februārī notika tās pirmā legālā konference, kurā ievēlēja apriņķa komiteju⁵⁾. Konferencē piedalījās delegāti no sekojošiem rajoniem un pulciņiem:⁶⁾

- Abavas,
- Bikstu,
- Blīdenes,
- Grenču,
- Irlavas,
- Jaunpils,
- Lestenes,
- Rentes,
- Renges,
- Tukuma,
- Vecauces.

Pēc LSD pārdēvēšanas par Latvijas Komunistisko partiju (LKP) (VI kongresā 1919.g. 1.-6. martā) komiteja ieguva nosaukumu - LKP Tukuma apriņķa komiteja⁷⁾.

Galvenā fondu glabātāja
nodaļas I kategorijas arhiviste

Jh
31.08.92

T. Jakovļeva

-
- 5) LKP 1918. un 1919. gadā. Dokumenti un materiāli. - 272, 275. lpp.
  - 6) Turpat, 272. un 273. lpp.
  - 7) Latvijas Valsts arhīvā LKP Tukuma apriņķa komitejas dokumentu fonda par 1919. gadu nav.